

Dieta po wylonienu ileostomii

Ileostomia to rodzaj stomii wytworzonej na jelicie cienkim, w której światło jelita cienkiego wyprowadzone jest na powierzchnię brzucha, co umożliwia wydalanie płynnej treści. W takiej sytuacji jelito grube jest wyłączone z funkcjonowania, co oznacza brak zwrotnego wchłaniania wody, elektrolitów, witamin i aminokwasów.

W przypadku ileostomii zalecenia dietetyczne są dobierane bardzo indywidualnie. Kluczowe znaczenie mają takie czynniki jak miejsce wylonięcia stomii, długość pozostawionego jelita oraz ilość i konsystencja płynów wydzielanych do stomii. W praktyce oznacza to, że pacjenci mogą różnić się pod względem tolerancji poszczególnych produktów, sposobu spożywania płynów oraz potrzeb suplementacyjnych. Dlatego plan żywieniowy powinien być opracowywany razem z dietetykiem klinicznym, uwzględniając obserwacje pacjenta i bieżące wyniki badań laboratoryjnych.

Początkowo rekomendowaną dietą jest **dieta łatwostrawna**. Podstawę diety stanowią pokarmy łatwo ulegające trawieniu, które nie obciążają w znaczny sposób przewodu pokarmowego. Zasadniczą zmianą w stosunku do diety podstawowej, jest modyfikacja sposobu przygotowywania potraw.

Dieta łatwostrawna zakłada istotne ograniczenie lub eliminację:

- produktów wzdymających (np. warzywa kapustne, surowa cebula, czosnek, strączki)
- produktów ciężkostrawnych (np. produkty smażone w głębokim tłuszczu, grillowane)
- produktów pełnoziarnistych (grube kasze, ciemne pieczywo, orzechy)
- ostrych przypraw (np. papryka ostra, chilli, imbir)

Przy tym wszystkim niezwykle ważne jest jednak stosowanie odpowiednich technik kulinarnych. Optymalne jest:

- gotowanie
- gotowanie na parze

- duszenie bez tłuszczu
- ewentualnie pieczenie bez tłuszczu.

NAWODNIENIE

W przypadku ileostomii bardzo ważnym aspektem są przyjmowane płyny. Im większe wydzielanie treści płynnej do worka stomijnego, tym ilość przyjmowanych płynów w ciągu dnia powinna być mniejsza. Ważny jest również dobór płynów. Zaleca się spożywanie płynów zawierających garbniki i bogatych w elektrolity. W związku tym najlepiej wybierać napoje takie jak:

- herbata (czarna, owocowa, zielona)
- niegazowana woda wysokozmineralizowana
- kompoty
- sok marchewkowy oraz sok pomidorowy, który jeśli zwiększa wydzielanie to można go rozcieńczyć;
- DOUSTNE PŁYNY NAWADNIAJĄCE np. Orsalit

LAKTOZA W DIECIE

W przypadku nasilenia wydzielania do ileostomii po spożyciu nabiału zaleca się ich zamianę na odpowiedniki bezlaktozowe lub produkty roślinne (sojowe, ryżowe, migdałowe, owsiane), Po wyłonieniu ileostomii bardzo często źle tolerowane są słodkie produkty mleczne takie jak serki i jogurty ze wsadem owocowym, a także produkty tłuste takie jak sery topione, pleśniowe, Brie.

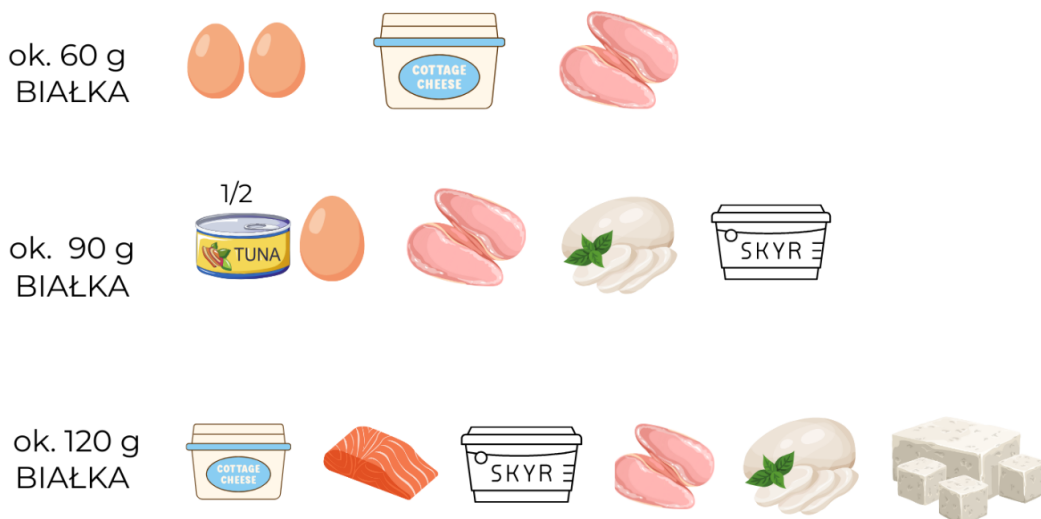
OGÓLNE ZALECENIA DIETETYCZNE

Pacjentom z wyłonią ileostomią zaleca się spożywanie **5-7 mniejszych objętościowo posiłków w ciągu dnia. Istotny jest również aspekt dokładnego rozgryzania kęsów pokarmowych.** Ułatwia to trawienie pokarmu i będzie zapobiegać przedostawaniu się niestrawionych kawałków pokarmu do stomii.

Nazwa produktu/potrawy	Wskazane	Niewskazane
produkty zbożowe	pieczywo jasne, płatki owsiane, jaglane, makaron pszenny, kukurydziany, ryżowy, ryż biały lub jaśminowy, drobne kasze jak manna, kuskus, jaglana, sucharki	pieczywo razowe, pełnoziarniste, grube kasze (np. gryczana, pęczak), rogaliki francuskie
mleko i produkty mleczne	chude mleko, kefiry, maślanki, jogurty, chudy ser twarogowy, serek wiejski lekki, mozzarella light, jogurty typu SKYR	tłuste mleko, tłuste sery żółte, sery pleśniowe, topione, śmietana
jaja	jaja na miękko, jajecznicą na parze, jajka na twardo;	jajecznicą na boczku, jajka sadzone
mięso, wędliny, ryby	mięso z kurczaka, indyka, cielęcina, chuda wieprzowina, wędliny drobiowe, ryby chude (dorsz, pstrąg, mintaj) oraz tłuste jak łosoś, makrela, śledź, ryby w galarecie	tłuste mięso, tłuste wędliny, mięso i ryby w panierkach, boczek, parówki, pasztetowa, konserwy mięsne, salami
tłuszcze	olej rzepakowy i słonecznikowy, oliwa z oliwek, olej lniany, olej z ostropestu, dodawane na zimno do potraw	smalec, słonina, masło
warzywa	marchew, pietruszka, dynia, cukinia, kalafior, szpinak, pomidory, ogórek zielony, ziemniaki, zielona sałata, fasolka szparagowa, pomidor,	warzywa kapustne, cebula, czosnek, strączki, papryka, kiszonki
owoce	jabłka, morele, brzoskwinie, gotowane, bez skórki, banany, musy/przeciery z malin, porzeczki, jagód, truskawek, borówki, truskawki;	śliwki, czereśnie, suszone owoce
przyprawy i sosy	koperek, pietruszka, bazylia, majeranek, cynamon,	chilli, curry, pieprz, gotowe mieszanki przypraw
desery	musy owocowe, galaretki, budynie na chudym mleku, drożdżowe ciasto,	lody, torty, ciastka, pączki, czekolada, batony
napoje	woda mineralna, herbata, kawa zbożowa, kakao gorzkie	alkohol, napoje gazowane

JAK POKRYĆ ZAPOTRZEBOWANIE?

W przypadku luźnych stolców zaleca się zwiększenie udziału w diecie produktów o działaniu zapierającym. Należą do nich:

- niezbyt dojrzałe banany
- pieczone i gotowane jabłko
- mus owocowy
- czarne jagody
- ziemniaki
- dania mączne i-ziemniaczane (pierogi ruskie, kopytka, naleśniki)
- biały ryż, kasza manna
- kasza kuskus
- pieczywo białe (pszenne, bez ziaren),
- sucharki, biszkopty
- galaretka i kisiel
- gorzka czekolada, kakao na wodzie
- gotowane mięsa i ryby
- jajka na twardo/omlecik (bez tłuszczu)
- ser twarogowy półtłusty/ serek wiejski/mozzarella
- klarowne zupy lub zupy krem (marchewkowa, dyniowa, kartoflanka, krupnik ryżowy, rosół itp.)
- gotowane, nie wzdymające warzywa np. gotowana marchewka, cukinia, szpinak
- płyny zapierające, z elektrolitami, garbnikami (gorzka herbata);

-1.5 L PŁYNÓW NA DOBĘ

Źródła:

1. Narodowe Centrum Edukacji Żywieniowej. *Żywnienie po wylonienu ileostomii*.
Dostęp online:
<https://ncez.pzh.gov.pl/choroba-a-dieta/choroby-ukladu-pokarmowego/zywnienie-p-o-wylonieniu-ileostomii/> (data dostępu: 25 kwietnia 2023)